

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา

งานขั้นเตรียมการ

ความช่วยเหลือที่ประเทศไทยได้รับจากสหรัฐอเมริกานั้น ไม่ว่าจะเข้ามาในรูปของวัสดุอุปกรณ์ บริการผู้เชี่ยวชาญ หรือทุนการศึกษาทุนงานก็ตาม จะต้องเป็นไปตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในรูป "โครงการ" ทั้งสิ้น ซึ่งความสำคัญของความช่วยเหลือตามโครงการนี้เป็นลักษณะพิเศษที่ทำให้ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา ผิดไปจากความช่วยเหลือที่มาจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งกรมวิเทศสหการ เป็นผู้บริหารงานร่วมมืออยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงควร จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่เรียกว่าโครงการนี้เสียก่อน

1. ลักษณะของโครงการ "โครงการ" โดยทั่วไปหมายถึงเค้าโครงสังเขปของการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งลักษณะโดยทั่วไปของโครงการ จะต้องประกอบด้วย

1.1 รายละเอียดของโครงการ และวัตถุประสงค์ ซึ่งจะต้องกล่าวถึง

ก. ลักษณะของโครงการ

ข. ผลงานที่กำหนดว่าจะได้รับ

ค. มีความต้องการ และวัตถุประสงค์อย่างไรที่จะพึงได้รับในโครงการนี้

ง. โครงการนั้นจะทำที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และใครจะเป็นผู้ดำเนินการ

นอกจากนั้นจะต้องแสดงรายละเอียดอื่น ๆ อีกว่า โครงการนั้น ๆ จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

1.2 แผนงานของโครงการ ซึ่งจะระบุถึงระยะเวลาสิ้นสุดของโครงการงานชิ้นสำคัญใหญ่ ๆ ที่จะเสร็จเป็นงวด ๆ แผนงานในระยะเวลา 1 ปี และแผนงานในอนาคต

1.3 รายการผู้เชี่ยวชาญอเมริกัน จะต้องแสดงถึงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
ที่ให้คำแนะนำตามโครงการ รวมทั้งที่ปรึกษา หรือผู้ที่ได้รับจ้างเพื่อโครงการนั้น
และจะต้องแสดงให้ทราบถึงตำแหน่ง คุณวุฒิ อาชีพ หน้าที่ เงินเดือน และรายจ่ายที่
จะต้องใช้ต่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ

1.4 รายการผู้รับทุน ต้องแสดงไว้อย่างละเอียดถึงจำนวนข้าราชการที่
ได้รับทุนไปฝึกงาน ไม่ว่าจะได้รับทุนตามข้อสัญญาผูกพันหรือไม่ ประเทศที่จะไปศึกษา
ซึ่งอาจจะเป็นสหรัฐอเมริกาหรือประเทศอื่น ๆ สาขาวิชาการและระยะเวลาของการ
ฝึกงาน พร้อมทั้งค่าใช้จ่ายทั้งหมด

1.5 รายการวัสดุอุปกรณ์ จะแสดงรายการวัสดุอุปกรณ์ที่จะได้รับจาก
สหรัฐอเมริกา และมูลค่าของวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้น

1.6 งบประมาณดำเนินการทั้งหมด แบ่งออกเป็นงบประมาณเงินเหรียญ
ซึ่งจะเป็นค่าใช้จ่ายของผู้เชี่ยวชาญ ทุนการศึกษาอบรม วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ
เงินทุนสมทบ ซึ่งทางฝ่ายรัฐบาลไทยเป็นผู้ออกสมทบ เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งแบ่ง
ออกเป็นค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ (Project Account Fund)
และค่าใช้จ่ายภายในประเทศไทยของผู้เชี่ยวชาญ (Trust Fund)

2. ที่มาของโครงการ โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐ-
อเมริกา นั้น อาจจะมาจกแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ

2.1 หน่วยราชการต่าง ๆ กรมวิเทศสหการ จะส่งหนังสือเวียนไปยังหน่วย
ราชการต่าง ๆ ที่อยู่ใต้อำนาจที่จะได้รับความช่วยเหลือจากองค์การ เอ.ไอ.อี. ให้จัดทำ
โครงการที่จะขอความร่วมมือจากสหรัฐอเมริกาส่งหน้า 2 ปี ซึ่งมีทั้งโครงการที่กำลัง
ดำเนินการ อยู่ทั้งหมด และโครงการใหม่ที่หน่วยราชการนั้น ๆ ต้องการจะขอความช่วยเหลือ
โดยเฉพาะโครงการที่ไม่ได้รวมอยู่ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ แต่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับสอดคล้องสนับสนุนงานพัฒนาและความปลอดภัยของประเทศ

2.2 กรมวิเทศสหการ เมื่อพิจารณาเห็นว่าโครงการใดมีความจำเป็นต่อ
งานพัฒนาประเทศ และโครงการนั้น ๆ ยังมีได้มีการจัดทำมาก่อน กรมวิเทศสหการจะ

พิจารณาจัดทำโครงการร่วมกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2.3 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะจัดส่งโครงการที่มีอยู่ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ แต่งบประมาณของรัฐบาลไทยมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานทุกโครงการ และบางโครงการที่ต้องการผู้มีความรู้ความชำนาญสูงในงานสาขาหนึ่งสาขาใดโดยเฉพาะ

2.4 โครงการที่ชุมชนเสนอให้พิจารณา โดยที่เห็นว่าเป็นประโยชน์และสมควรจะดำเนินการ ก็จะต้องส่งให้เจ้าของโครงการ เสนอต่อกรมวิเทศสหการ เพื่อพิจารณา

3. การพิจารณาโครงการ โครงการที่ขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยราชการต่าง ๆ หรือความช่วยเหลือที่เสนอให้โดยแหล่งผู้ให้นั้น กรมวิเทศสหการจะเป็นผู้กลั่นกรองโครงการในขั้นต้นว่าวัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงาน และสัดส่วนของความช่วยเหลือเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยอาศัยหลักเกณฑ์ (Criteria) ที่ได้วางไว้เป็นบรรทัดฐาน ดังนี้คือ

3.1 เป็นโครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือสอดคล้อง และสนับสนุนกับแผนดังกล่าว

3.2 เป็นโครงการที่มีความจำเป็นรีบด่วน หรือมีความจำเป็นพิเศษ และมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ

3.3 ส่วนประกอบของโครงการจะต้องสมเหตุผล คือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ จะต้องมีความสมเหตุสมผลสนับสนุนว่าจำเป็นจริง ๆ และมีแผนงานที่จะสามารถทำให้งานบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องมีส่วนอันเหมาะสมกับแผนงานด้วย ระยะเวลาที่จะเริ่มโครงการ ต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง เช่น การปลูกพืชก็จะต้องปลูกตามฤดูกาลของพืชนั้น ๆ ระยะเวลาสิ้นสุดโครงการก็ต้องเป็นไปตามลักษณะของงาน

3.4 หน่วยงานเจ้าของโครงการ จะต้องพร้อมทั้งในเรื่องกำลังคน และกำลังเงินงบประมาณสมทบโครงการ (Absorptive Capacity) นั้น ทั้งนี้ โดยจะต้อง

มีแผนงานที่แน่นอนว่าจะสามารถรับช่วงงานต่อไปได้ เมื่อโครงการความช่วยเหลือสิ้นสุดลงแล้วควย

3.5 เป็นโครงการที่มีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นเงินตราต่างประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นโครงการที่มีค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน เป็นส่วนน้อยเพียงเพื่อสมทบให้สามารถดำเนินงานตามโครงการได้เท่านั้น

3.6 ต้องไม่เป็นโครงการที่ซ้ำซ้อนกับงานของหน่วยงานอื่น และกิจการนั้น ๆ จะไม่ขัดแย้งต่อการสนับสนุนสถาบันใด ๆ ที่ดำเนินงานอยู่แล้ว

3.7 การพิจารณาโครงการต้องคำนึงถึงนโยบายของสหรัฐอเมริกาด้วย เพราะโครงการใดที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของสหรัฐฯ อาจจะไม่ได้รับการพิจารณาให้ความช่วยเหลือก็ได้

หลังจากได้รับโครงการและกรมวิเทศสหการอนุมัติในหลักการแล้วก็จะนำโครงการเหล่านั้นไปพิจารณาพร้อมกับยูซอมและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และเสนอโครงการนั้นภายในเดือนมกราคม ให้ยูซอมรับไปพิจารณาเสนอขออนุมัติจาก เอ.ไอ.ดี./ วอชิงตัน อีกทีหนึ่ง

4. การเตรียมงบประมาณ เมื่อได้รับแจ้งจากรัฐบาลสหรัฐฯ ว่าในปีงบประมาณนั้น ๆ สหรัฐฯ จะให้ความช่วยเหลือเป็นมูลค่าเท่าใดแล้ว ฝ่ายไทยประกอบด้วย กรมวิเทศสหการ สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเจ้าของโครงการ ร่วมพิจารณาจัดทำโครงการซึ่งจะประกอบด้วยโครงการที่กำลังดำเนินงานอยู่ และโครงการใหม่โดยให้หลักในการพิจารณาโครงการดังกล่าวข้างต้น เมื่อได้พิจารณาจัดทำโครงการเหล่านี้แล้วก็จะเสนอองค์การบริหารวิเทศกิจ เพื่อขออนุมัติจาก เอ.ไอ.ดี. อีกครั้งหนึ่ง

ตามข้อตกลง รัฐบาลไทยจะต้องสมทบเงินบาทเป็นจำนวนเท่ากับมูลค่าของความช่วยเหลือ แต่ปรากฏว่าได้มีการเจรจาต่อรองกับฝ่ายสหรัฐฯ ถึงภาวะของรัฐบาลไทยในการที่จะต้องหางบประมาณมาสมทบ ฝ่ายสหรัฐฯ จึงได้ยอมผ่อนผันให้รัฐบาลไทยตั้งงบประมาณสมทบในจำนวนที่น้อยกว่ามูลค่าของความช่วยเหลือที่ได้รับอยู่ตลอดมา

ในการ เสนองบประมาณประจำปีต่อสำนักงานงบประมาณซึ่งมีคณะกรรมการร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นผู้พิจารณา ก่อนเสนอต่อรัฐสภานั้น กรมวิเทศ- สหการ ได้เสนอขอประมาณสมทบความช่วยเหลือไว้ในหมวดรายจ่ายอื่น แยกต่างหาก จากงบบริหาร ของกรมฯ นอกเหนือจากงบประมาณสมทบความช่วยเหลือจาก เอ.ไอ.ที. แล้วยังมีงบประมาณสมทบความช่วยเหลือจากสหประชาชาติ แผนโคลัมโบ และประเทศ อื่น ๆ อีกด้วย การ เสนอขอประมาณต่อคณะกรรมการนั้นก็จะต้องแสดงรายละเอียด ประกอบคำชี้แจงสำหรับแต่ละโครงการ

5. ระยะเวลาในการเตรียมงาน ระยะเวลาที่ใช้ในขั้นเตรียมการนี้จะกระทำ ล่วงหน้า 2 ปี เช่น จะเริ่มโครงการในปี 2519 จะต้องเตรียมงานดังนี้

5.1 ส่งหนังสือเวียนและแบบฟอร์มให้หน่วยราชการต่าง ๆ ในเดือน มกราคม 2517

5.2 เมื่อได้รับโครงการจากหน่วยราชการในเดือนมิถุนายน 2517 จะ พิจารณาโครงการ และ เตรียมโครงการ เสนอให้ชุมชนอย่างซ้าภายในเดือนมกราคม 2518 เพื่อชุมชนจะได้จัดส่งให้ เอ.ไอ.ที. พิจารณาและอนุมัติในเดือนกรกฎาคม 2518

5.3 สำหรับงบประมาณเงินทุนสมทบจะประมาณวงเงินและส่งสำนักงานงบประมาณ ในเดือนตุลาคม 2518

5.4 เมื่อได้รับอนุมัติจาก เอ.ไอ.ที./วอชิงตัน แล้ว ชุมชนจะจัดทำราย ละเอียดโครงการ และเสนอหน่วยราชการเจ้าของโครงการ และกรมวิเทศสหการ เพื่อพิจารณาตั้งแต่เดือนมกราคม 2519 เป็นต้นไป หลังจากนั้นก็จะจัดทำสัญญาโครงการ

งานขั้นจัดทำสัญญาโครงการ (Project Agreement)

เมื่อกรมวิเทศสหการได้จัดส่งโครงการให้ชุมชนอย่างเป็นทางการแล้ว (ก่อน มกราคมของทุกปี) ชุมชนจะได้เสนอให้ เอ.ไอ.ที./วอชิงตัน พิจารณา เมื่อ เอ.ไอ.ที. อนุมัติแล้ว กรมวิเทศสหการ ชุมชน สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ- เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยราชการเจ้าของโครงการ ก็จะร่วมกันจัดทำสัญญา

โครงการ (Pro. Ag.) (ตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภา) เมื่อมีการลงนามในสัญญาโครงการเรียบร้อยแล้ว ย่อมถือเป็นข้อผูกพันที่จะต้องร่วมกันดำเนินงานตามข้อตกลงทุกฝ่าย

1. ส่วนประกอบของสัญญาโครงการ สัญญาโครงการเป็นเอกสารซึ่งแสดงรายละเอียดและหน้าที่ของคู่สัญญาในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ได้ตั้งเอาไว้ สัญญาโครงการนี้จะมีผลบังคับอยู่เพียง 1 ปี และจะต้องพิจารณาจัดทำสัญญาโครงการใหม่เป็นรายปีตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับเป็นปี ๆ ไป จนกว่าจะเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามโครงการ สัญญาโครงการ (Pro. Ag.) นั้นประกอบด้วย

1. ลักษณะของโครงการ
2. ผลงานที่กำหนดว่าจะได้รับ
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ จะทำเมื่อไร อย่างไร ใครจะเป็นผู้ดำเนินงาน รายละเอียดอื่น ๆ เช่น โครงการนั้นจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร

4. กำหนดแผนดำเนินงาน เช่น จะทำอะไรบ้างใน 1 ปี งานสำคัญที่จะต้องให้เสร็จเป็นงวด ๆ ไป และแผนงานในอนาคต

5. งบการเงิน แสดงงบประมาณเงินเหรียญและเงินบาท

เงินเหรียญ - จะแสดงค่าใช้จ่าย

1. ค่าใช้จ่ายเริ่มต้น
2. ค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญ
3. ค่าวัสดุอุปกรณ์

เงินบาท - จะแสดงงบประมาณเงินทุนสมทบ

1. ค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญ (Trust Fund) แสดงรายละเอียดประกอบ

แยกไว้เป็นประเภท ๆ

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ (Project Account Fund) แสดงรายละเอียดแยกออกเป็นค่าใช้จ่าย โดยจำแนกประเภทรหัส (Object Class Code) ตั้งแต่ 01.....10 ซึ่งแต่ละรหัส (Code) ต้องมีรายละเอียดพอสมควร

6. ผู้เชี่ยวชาญ แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ คุณวุฒิ รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญและค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้

7. ข้าราชการที่จะได้รับทุน แสดงจำนวนข้าราชการที่จะได้รับทุนไปศึกษาคูณาน ฝึกอบรม ประเทศใด สาขาวิชาใด ระยะเวลาและค่าใช้จ่าย

8. รายการค่าวัสดุอุปกรณ์ แสดงรายการ เครื่องวัสดุอุปกรณ์ที่จะได้รับจากสหรัฐฯ และมูลค่า

2. แบบของสัญญาโครงการ (เอกสารประกอบหมายเลข 2)

ข้อที่ 1 เลขที่ประจำโครงการ ประกอบด้วย ชื่อประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือ สำหรับประเทศไทยใช้ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 493 ประเภทของโครงการ สาขาของงาน และลำดับก่อนหลังของโครงการ

ข้อที่ 2 ลำดับของสัญญาซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ลำดับก่อนหลังของโครงการ

2. ปีของโครงการ และลำดับโครงการประจำปี

ข้อที่ 3 แสดงว่าเป็นสัญญาต้นฉบับ หรือเป็นฉบับการแก้ไขครั้งที่เท่าใด

ข้อที่ 4 ชื่อของโครงการ

ข้อที่ 5 รายละเอียดของโครงการ ซึ่งอาจแยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ

ดังนี้ คือ

1. คำอธิบายโครงการ แสดงให้เห็นโดยย่อว่า โครงการนี้จะทำอะไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานจากไหนถึงไหน

2. วิธีดำเนินงาน จะระบุหน้าที่ของฝ่ายสหรัฐฯ และฝ่ายไทย

3. จำนวนเงินที่จะต้องจ่ายตามโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ

คือ

ก. เงินเหรียญ ซึ่งสหรัฐฯ จะเป็นผู้จ่ายให้ และ

ข. เงินทุนสมทบ ซึ่งทางรัฐบาลไทยเป็นผู้จัดหา

ข้อที่ 6 - 7 เลขที่แสดงการจักรสรเงินของ เอ.ไอ.ดี. ให้แก่โครงการตามความช่วยเหลือ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของฝ่ายไทย

ข้อที่ 8 แสดงจำนวนเงินเหรียญส่วนหนึ่งของโครงการที่สหรัฐฯ เป็นผู้ออกเท่านั้น โดยแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เชี่ยวชาญ การจ้างตามสัญญา ค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ข้อที่ 9 แสดงจำนวนเงินบาทซึ่งรัฐบาลไทยเป็นผู้จ่ายสมทบ โดยแยกออกเป็นค่าจ้างและค่าบริการ ค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ข้อที่ 10 เงื่อนไขพิเศษหรือคำอธิบายเพื่อเน้นให้ทราบถึงเงื่อนไขอื่น ๆ

ข้อที่ 11 วันเริ่มต้นของสัญญา

ข้อที่ 12 วันที่ทำการแก้ไขสัญญา

ข้อที่ 13 วันที่สิ้นสุดของสัญญา

ข้อที่ 14 ลายเซ็นและตำแหน่งของตัวแทนฝ่ายไทย

ข้อที่ 15 ลายเซ็นและตำแหน่งของตัวแทนรัฐบาลสหรัฐฯ

3. งานขึ้นดำเนินการตามโครงการ (Project Implementation)

เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาโครงการแล้ว ขั้นตอนก็คือ การดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ทำกันไว้ โดยหน่วยราชการที่เป็นเจ้าของโครงการจะต้องขอเบิกเงินมายังกรมวิเทศสหการ และนำไปใช้จ่ายให้ตรงตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในสัญญาโครงการ (Project Agreement) การดำเนินงานและการบริหารงานทางด้านการเงินนี้ มีหลักใหญ่ซึ่งต้องระมัดระวังอย่างเคร่งครัด คือต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับหรือระเบียบที่วางไว้โดยเฉพาะ คือระเบียบการใช้เงินทุนสมทบซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

และระเบียบการเงินของกระทรวงการคลัง หน้าที่และความรับผิดชอบจึงมีขอบเขตจำกัด ใ้ปฏิบัติตามกฎและระเบียบที่วางไว้ หรือข้อตกลงพิเศษใด ๆ โดยเฉพาะราย และ ข้อ ชัดของส่วนใหญ่มักมาจากการไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามระเบียบทั้งสิ้น แต่ระเบียบบาง อย่างก็เข้มงวดเกินไปจนทำให้เกิดข้อขัดข้องขึ้นเนื่อง ๆ

งบประมาณเงินทุนสมทบ (Counterpart Funds)

งบประมาณเงินทุนสมทบ ได้แก่งบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สมทบการดำเนินงานตามโครงการความช่วยเหลือที่ได้รับ หรือสมทบการดำเนินงานของ ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ การที่ต้องตั้งงบประมาณสมทบให้แก่โครงการ ขอความช่วยเหลือนั้น มีสาเหตุสืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่กำลัง พัฒนานั้น ประเทศที่ให้ความช่วยเหลือจะจัดสรรความช่วยเหลือให้เฉพาะในส่วนที่เป็น ค่าใช้จ่ายต่างประเทศเท่านั้น ส่วนค่าใช้จ่ายที่จะต้องนำมาสมทบกับการดำเนินงานตาม โครงการ หรือการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญภายในประเทศ รัฐบาลผู้รับจะต้องจัดหา มาสมทบ การตั้งข้อกำหนดไว้เช่นนี้ก็เพราะประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือประสงค์ที่จะให้ ประเทศไทยสามารถช่วยตัวเองได้ในที่สุด จึงจะสนับสนุนให้ความช่วยเหลือเฉพาะแก่ โครงการและแผนงานที่มีหลักประกันว่า จะมีความพร้อมในด้านการกำลังคนและกำลังเงิน (Absorptive Capacity) ที่จะนำมาใช้จ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อโครงการ ความ ช่วยเหลือสิ้นสุดลงแล้วเท่านั้น

เมื่อสหรัฐอเมริกาได้เริ่มให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทยตามความตกลง ว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางเทคนิคระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับ รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงเพา เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2493 นั้น (Economic and Technical Cooperation Agreement Between the Government of Thailand and the Government of the United States of America)

ใ้ก่อให้เกิดข้อผูกพันโดยรัฐบาลไทยต้องตั้งงบประมาณเงินบาทเพื่อเป็นเงิน
 ทุนสมทบในการดำเนินงานภายใต้โครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา
 ซึ่งรัฐบาลไทยก็ได้เริ่มตั้งงบประมาณเงินบาทเป็นเงินทุนสมทบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494
 เป็นต้นมา โดยที่รัฐบาลไทยต้องนำเงินบาทจำนวนเท่ากับมูลค่าของสินค้าที่ได้รับความ
 ช่วยเหลือมาตั้งเป็น "เงินทุนสมทบ" (Counterpart Fund) และกำหนดให้เปิดบัญชี
 เงินฝากไว้ ณ ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใต้ชื่อบัญชีว่า "บัญชีพิเศษ" (Special
 Account) ต่อมาปรากฏว่าเงินงบประมาณที่รัฐบาลไทยตั้งให้เป็นเงินทุนสมทบไม่เพียง
 พอแก่ความต้องการของโครงการซึ่งได้รับความช่วยเหลือ สหรัฐอเมริกาจึงได้จัดสรรเงิน
 คอลลาร์ให้แก่ประเทศไทย โดยมอบให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ขายเงินเหรียญ
 คอลลาร์ที่ได้รับให้แก่ผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมเพื่อชำระค่าของสินค้าที่นำเข้า
 ประเทศไทยตามวิธีการปฏิบัติโดยทั่วไปทางพาณิชย์ ตามประเภทของสินค้าที่กำหนดจาก
 สหรัฐฯ หรือประเทศอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในกลุ่มคอมมิวนิสต์หรือประเทศที่อยู่ในข่ายข้อห้าม
 ทั้งนี้ผู้นำของเข้าจะต้องจ่ายเงินบาทอันเป็นค่าของเงินคอลลาร์แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย
 ผ่านธนาคารรับอนุญาต เงินบาทนี้ได้นำฝากไว้ ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใต้ชื่อ
 บัญชี sub "D" การช่วยเหลือในข้อนี้เป็นการช่วยเหลือโดยตรง รัฐบาลไม่ต้องใช้เงิน
 การช่วยเหลือเป็นเงินเหรียญโดยตรงนี้ สหรัฐฯ ได้ให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ปี 2498 -
 2505 หลังจากนั้น เงินทุนสมทบที่ใช้จ่ายในโครงการความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ จึงเป็น
 เงินที่ค้างไว้จากงบประมาณประจำของรัฐบาลไทยทั้งสิ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 เป็นต้นมา
 เงินทุนสมทบแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญ
 (Trust Fund) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ (Project Account
 Fund)

1. ค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญ (Trust Fund) คือค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นเงินบาท
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มาปฏิบัติงานตามโครงการและค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นเงินบาทขององค์การ
 บริหารวิเทศกิจ (USOM) ซึ่งได้แยกประเภทค่าใช้จ่ายออกเป็นรหัสต่าง ๆ ตาม -
 รายละเอียดค่าใช้จ่ายในบัญชีแยกประเภทค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญดังนี้

รหัส 11 - Personal Compensation

- 114 Local Employees' basic pay
เงินเดือนรวมถึงค่าบริการของบุคคลตามสัญญา
- 115 Local Employees' overtime & Holiday pay
ค่าล่วงเวลาของพนักงาน
- 117 Terminal Leave - Local Employees
เงินทดแทนลูกจ้างกรณีที่ไม่ได้ลาพักตามสิทธิ

รหัส 12 - Personal Benefits

- 120 Retirement for Local Employees
เงินชดเชยพนักงานเมื่อลาออก
- 124 Cash awards to Local Employees
เงินรางวัลพนักงาน
- 126 Education Allowance to U.S. Nationals
เงินค่าเล่าเรียนบุตรผู้เชี่ยวชาญ
- 127 Quarter Allowance to U.S. Nationals
ค่าที่พักชั่วคราวของผู้เชี่ยวชาญ
- 129 Other benefits
เงินทดแทนอื่น ๆ เช่น เงินโบนัส

รหัส 21 - Travel and Transportation of Persons

- 210 Operation Travel
ค่าพาหนะในการดำเนินงาน
- 210.1 Invitational Travel
ค่าพาหนะนอกเหนือจากลูกจ้าง AID ภายในหรือภายนอก
ประเทศไทยที่ได้รับอนุมัติจาก กวส.

รหัส 22 - Transportation of Things

- 220 Transportation of Household Effects
 ค่าขนส่งสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน
- 221 Transportation of Commodities
 ค่าขนส่งสินค้ารวมถึงค่าขนส่งสินค้าที่ได้รับความช่วยเหลือ
 ทางเทคนิคภายในประเทศไทย

รหัส 23 - Rent, Communications and Utilities (Within Thailand)

- 230 Local Telephone
 ค่าโทรศัพท์ รวมทั้งค่าติดตั้งและค่าบริการต่าง ๆ
- 234 Rent and Utilities - Office
 ค่าเช่าและค่าสาธารณูปโภคของสำนักงาน
- 235 Rent and Utilities - Residential
 ค่าเช่าบ้านและค่าสาธารณูปโภคของผู้เช่าชาว

รหัส 24 - Printing and Reproduction

รหัส 25 - Other Contractual Services

- 255 Technicians under Contract - Local
 ค่าบริการของผู้เชี่ยวชาญภายใต้สัญญา
- 257 State Administrative Support (Exp.)
 ค่าบริการให้สถานทูต
- 258 Technicians under PASA
 ค่าบริการให้ผู้เชี่ยวชาญ
- 259.1 Building Maintenance and Repair
 ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคาร
- 259.2 Vehicles Maintenance and Repair
 ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษารถยนต์

259.3 Translation, Research and Statistics

ค่าแปลเอกสาร, วิจัย และสถิติ

259.4 Other Miscellaneous Contract Services

ค่าบริการที่มีสัญญาอื่น ๆ

รหัส 26 - Supplies and Materials

ค่าพัสดุและวัสดุอื่นต่าง ๆ

รหัส 31 - Equipment

ค่าเครื่องมือเครื่องใช้

รหัส 42 - Insurance Claims and Indemnities

ค่าประกันภัยและค่ารักษาพยาบาล

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ (Project Account Fund)
 ได้แก่ค่าใช้จ่ายโดยตรงของโครงการช่วยเหลือที่เป็นเงินบาท จำแนก
 ประเภทรหัสค่าใช้จ่าย (Object Class Code) ดังต่อไปนี้คือ¹

รหัส 01 Personal Services

- เงินเดือน
- ค่าจ้างที่จ่ายให้ลูกจ้างโครงการทุกประเภท
- ค่าดวงเวลา
- ค่าตอบแทนในการบรรยายและการอบรม
- เงินชดเชยลูกจ้างโครงการในกรณีสิ้นสุดโครงการ หรือ
 ตำแหน่งถูกยุบโดยไม่ใช่ความผิดของลูกจ้าง

รหัส 02 Travel and Perdiem

- ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าพาหนะในการเดินทาง
- ค่าเช่าพาหนะเดินทางเหมา
- ค่าเบี้ยเลี้ยงในการฝึกอบรม (ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม)
- ค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับผู้ให้การอบรม (ในกรณีที่ไม่มีค่าตอบแทน
 ในการอบรม)

รหัส 03 Transportation of Things

- ค่าขนส่งสิ่งของที่ได้รับความช่วยเหลือในโครงการ
- ค่าขนส่งของใช้ส่วนตัวของลูกจ้างในการออกไปปฏิบัติงานตาม
 หน้าที่ (โดยปกติไม่มี)

---

¹การประมูณภายในระหว่าง กองการเงินโครงการ กองตรวจบัญชีโครงการ
 และ กอง 1 (งานสหรัฐอเมริกา) ณ วันที่ 10 เมษายน 2516 เวลา 9.00 น. ถึง
 11.00 น.

- ค่าธรรมเนียมท่าเรือ
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องในการขนส่งของ เช่น ค่าตั้ง
คาบรถหิ้ว ห่อ ค่าแรงกรรมกรขนของ ฯลฯ

รหัส 04 Communication

- ค่าโทรศัพท์ภายในท้องถิ่นและทางไกล
- ค่าส่งหนังสือข่าวสาร เกี่ยวกับงานของโครงการ รวมทั้งค่า
บริการนักรการ
- ค่าไปรษณีย์โทรเลข

รหัส 05 Rents & Utilities

- ค่าเช่าทุกประเภท
- ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าแสงสว่าง และค่า
บริการอื่นเป็นสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่ใช้เฉพาะงานของ
โครงการ

รหัส 06 Printing and Reproduction

- การพิมพ์ทุกประเภทโดยมีใบสั่งจ้าง
- การถ่ายภาพโดยมีใบสั่งจ้าง (รวมทั้งค่าบริการอัด ขยายภาพ)
- การทำซ้ำ โดยมิใบสั่งจ้าง

รหัส 07 Other Contractual Services

- บริการซึ่งมีสัญญา (แต่ไม่รวมสัญญาการก่อสร้าง)
- ค่าจ้างเหมาบริการ
- ค่าซ่อมทุกประเภท (เช่น ค่าซ่อมรถ ค่าซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้
เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งวัสดุและอะไหล่ที่จำเป็น
เพื่อให้ของนั้นอยู่ในสภาพใช้งานได้)
- ค่าบำรุงรักษา (สิ่งของ เครื่องใช้ อาคาร ฯลฯ)

- ค่าเปลี่ยนแปลงตกแต่งอาคารและถาวรวัตถุ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าประกันภัย
- ค่าแปลเอกสาร
- ค่าโฆษณา
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถจะจัดเข้าในรหัสอื่นได้

รหัส 08 Supplies and Materials

- ค่าน้ำมันรถ
  - ค่ากระดาษทุกชนิด
  - ค่าเครื่องเขียน
  - วัสดุก่อสร้าง (เช่น อิฐ หิน ดิน ทราย ซีเมนต์ ฯลฯ)
  - วัสดุและเคมีภัณฑ์การเกษตร (เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง พันธุ์ข้าว ฯลฯ)
  - สัตว์ที่ไม่สามารถนำมาใช้แรงงานได้ (เช่น เป็ด ไก่ หมู ฯลฯ)
  - วัสดุและสิ่งของอื่น ๆ ซึ่งใช้สิ้นเปลืองหรือเปลี่ยนแปลงสภาพได้
- ทั้งที่ระบุไว้ในรหัส 08 ตามสมุดคู่มือการเงิน คือ
- ก. ของซึ่งตามธรรมชาติจะใช้หมดไปภายในเวลาหนึ่งปี
  - ข. ของซึ่งจะเปลี่ยนแปลงสภาพเพราะใช้ในการก่อสร้างหรือการผลิต
  - หรือ ค. ของซึ่งจะใช้เป็นส่วนประกอบย่อยของเครื่องมือเครื่องใช้หรือทรัพย์สินถาวร สิ่งของซึ่งมีราคาต่ำกว่าหน่วยละ 200 บาท ให้จัดเข้าประเภทวัสดุและวัตถุดิบ โดยไม่คำนึงถึงว่าสิ่งของนั้นจะได้ใช้หมดไปภายในระยะเวลาหนึ่งปีหรือไม่ ทั้งนี้ยกเว้นหนังสือต่าง ๆ

รหัส 09 Equipment

- เครื่องมือเครื่องใช้ หนังสือ กังที่ระบุไว้ในรหัส 09 ตามสมุดคู่มือการเงิน คือ

เป็นค่าใช้จ่ายเครื่องมือเครื่องใช้ซึ่งรวมถึงรายการซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีราคา 200 บาทขึ้นไป และซึ่งถือกันว่ามีลักษณะคงทนถาวร เช่น อาจจะคาดคะเนว่าจะใช้ได้เป็นระยะเวลาหนึ่งปีขึ้นไป ภายหลังที่ได้นำออกใช้โดยไม่ทำให้ของนั้นเสียรูป ทั้งนี้ยกเว้นหนังสือต่าง ๆ หนังสือต่าง ๆ นั้นเมื่อมีสภาพคงทนถาวรก็ให้เข้าในรหัส 09 โดยไม่คำนึงถึงราคา การแบ่งประเภทนี้ไม่รวมสิ่งของซึ่งใช้และเปลี่ยนรูปในการก่อสร้างและการผลิต หรือใช้ประกอบเป็นส่วนย่อยของเครื่องใช้สำหรับทรัพย์สินถาวร

- สัตว์ที่สามารถนำมาใช้แรงงานได้ (เช่น ม้า วัว ควาย พืชที่ใช้เพื่อผสมพันธุ์โคควาย)

รหัส 10 Land and Construction

- คากก่อสร้าง
- คากอเติมอาคาร สถานที่

3. โครงการความช่วยเหลือด้านเกษตรในปัจจุบัน

ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาในสาขาที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างแท้จริงมีอยู่เพียงสาขาเดียว คือ สาขาการเกษตร เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศคือประมาณร้อยละ 80 มีอาชีพในทางเกษตรกรรม สินค้าออกของประเทศส่วนมากเป็นสินค้าทางเกษตรกรรม เช่นเดียวกัน การเกษตรกรรมจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดเพราะระบบเศรษฐกิจของไทยต้องพึ่งผลิตผลทางเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่การเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้วเกือบทุกประเทศ

ต่างก็เริ่มมาจากการเกษตรกรรมก่อนทั้งสิ้นแล้วค่อย ๆ พัฒนามาเข้าสู่การอุตสาหกรรม ในภายหลัง ฉะนั้น จึงเป็นธรรมชาติที่ประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยความรู้ความชำนาญ ตลอดจนเงินทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ในรูปโครงการความช่วยเหลือด้านการเกษตร เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมได้ในที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า เราจะเลียนแบบในการพัฒนาเกษตรจากประเทศที่พัฒนาแล้วทุกอย่าง รูปแบบและวิธีการพัฒนาย่อมขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพการณที่ประเทศมีอยู่ ปัญหาด้านวิชาการจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอันดับหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นได้ 2 ระดับ คือ ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ปัญหาในระดับนโยบายนั้นได้แก่การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านวิชาการ ซึ่งจะทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ นั้นไปยังผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ส่วนปัญหาระดับปฏิบัติได้แก่การที่ผู้ที่มีความรู้จากการเผยแพร่ นั้น ๆ จะนำไปปฏิบัติงานหรือไม่ โครงการความช่วยเหลือด้านการเกษตรที่ใคร่บออยู่ในปัจจุบันได้มุ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวทั้ง 2 ระดับ ส่วนปัญหาด้านการขาดแคลนเงินทุนก็นับว่าเป็นปัญหาใหญ่เช่นกัน เพราะประเทศไทยก็เป็นเช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ คือมีการออมทรัพย์หรือสะสมทุนน้อยมาก การสะสมทุนอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากรายได้ของประชาชนต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้ของกสิกรไทยอยู่ในระดับต่ำมาก และส่วนใหญ่ได้ถูกใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภคและอุปโภคที่จำเป็นเท่านั้น ไม่มีเงินเหลือพอที่จะนำมาลงทุนเพื่อการเกษตรกรรมโดยตรง ฉะนั้นสำหรับกสิกรไทย ถ้าจะหวังพึ่งแต่กสิกรเองโดยลำพังก็คงใช้เวลานานมากจึงจะสามารถลดทุนจัดการปรับปรุงไร่นาตลอดจนเครื่องมือโดยตนเองได้ เพราะรายได้ของกสิกร เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุด โครงการความช่วยเหลือจึงยังคงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจสาขาการเกษตรสาขาหนึ่ง

สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศไทยด้านการเกษตร ตั้งแต่ปี 2494 ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งใน 8 สาขา ของความช่วยเหลือทั้งหมด คือ

1. สาขาการเกษตร (Agriculture)

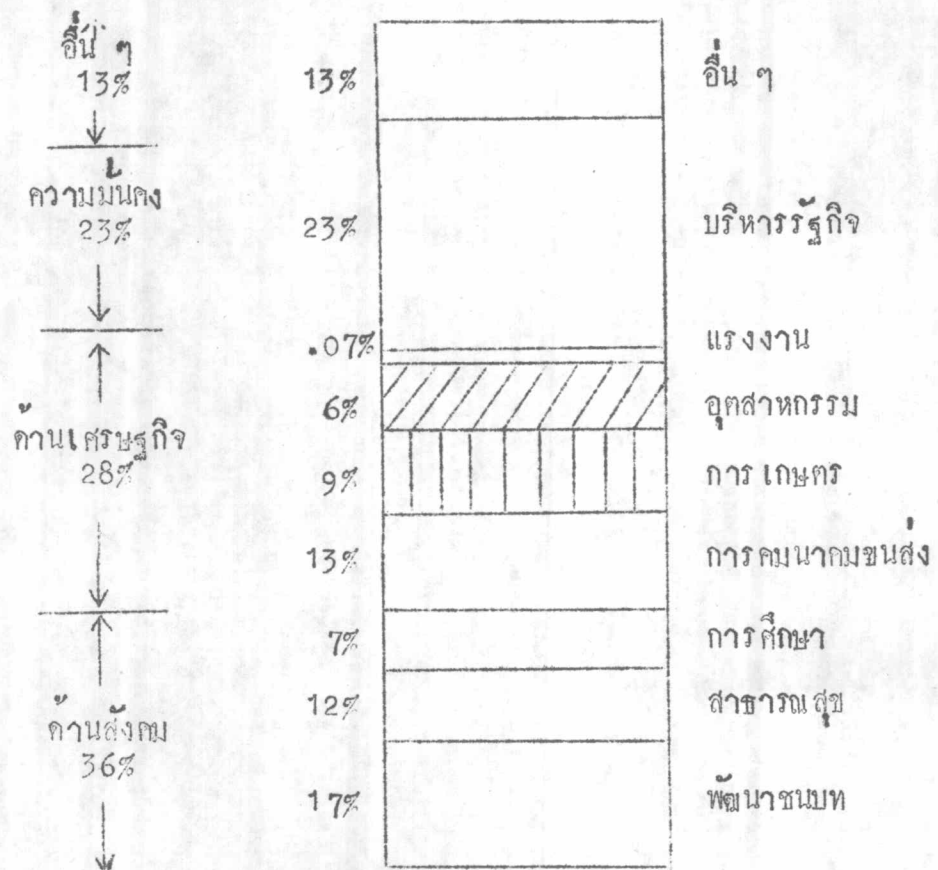
2. สาขาพัฒนาส่วนเอกชนและอุตสาหกรรม (Private Sector and Industrial Development)
3. สาขาสาธารณสุข (Public Health)
4. สาขาการศึกษา (Education)
5. สาขาบริหารรัฐกิจ (Public Administration)
6. สาขาพัฒนาชนบท (Rural Development)
7. สาขาความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety)
8. สาขาอื่น ๆ (Other)

สาขาซึ่งนับว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญได้แก่ สาขากการเกษตร และสาขาพัฒนาส่วนเอกชนและอุตสาหกรรม แต่สาขาพัฒนาส่วนเอกชนและอุตสาหกรรมได้รับความช่วยเหลือน้อยมาก (ถึงจะได้อีกต่อไป) ฉะนั้น สาขาที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยจริง ๆ คือสาขากการเกษตรซึ่งกล่าวข้างต้น มูลค่าของความช่วยเหลือที่เป็นเงินเหรียญทั้งหมดอันได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ทุนการศึกษาทุน และวัสดุอุปกรณ์ของแต่ละสาขา ตั้งแต่ 19 กันยายน 2493 ถึง 30 มิถุนายน 2518 (ภาพประกอบที่ 1)

จะเห็นได้ว่าสาขาบริหารรัฐกิจ (Public Administration) ได้รับความช่วยเหลือเป็นเงินเหรียญมากที่สุดคือ 23% รองลงมาได้แก่สาขาพัฒนาชนบท (Community Development) คือ 17% และสาขาที่ได้รับความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ แรงงาน (Labor) ซึ่งได้รับความช่วยเหลือไม่ถึง 1% เมื่อเปรียบเทียบกันเกษตรและอุตสาหกรรมซึ่งนับเป็นสาขาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จะเห็นได้ว่าสาขากการเกษตรได้รับความช่วยเหลือมากกว่าสาขาอุตสาหกรรม คือสาขาเกษตรได้รับความช่วยเหลือ 9% แต่สาขาอุตสาหกรรมได้รับความช่วยเหลือเพียง 6%

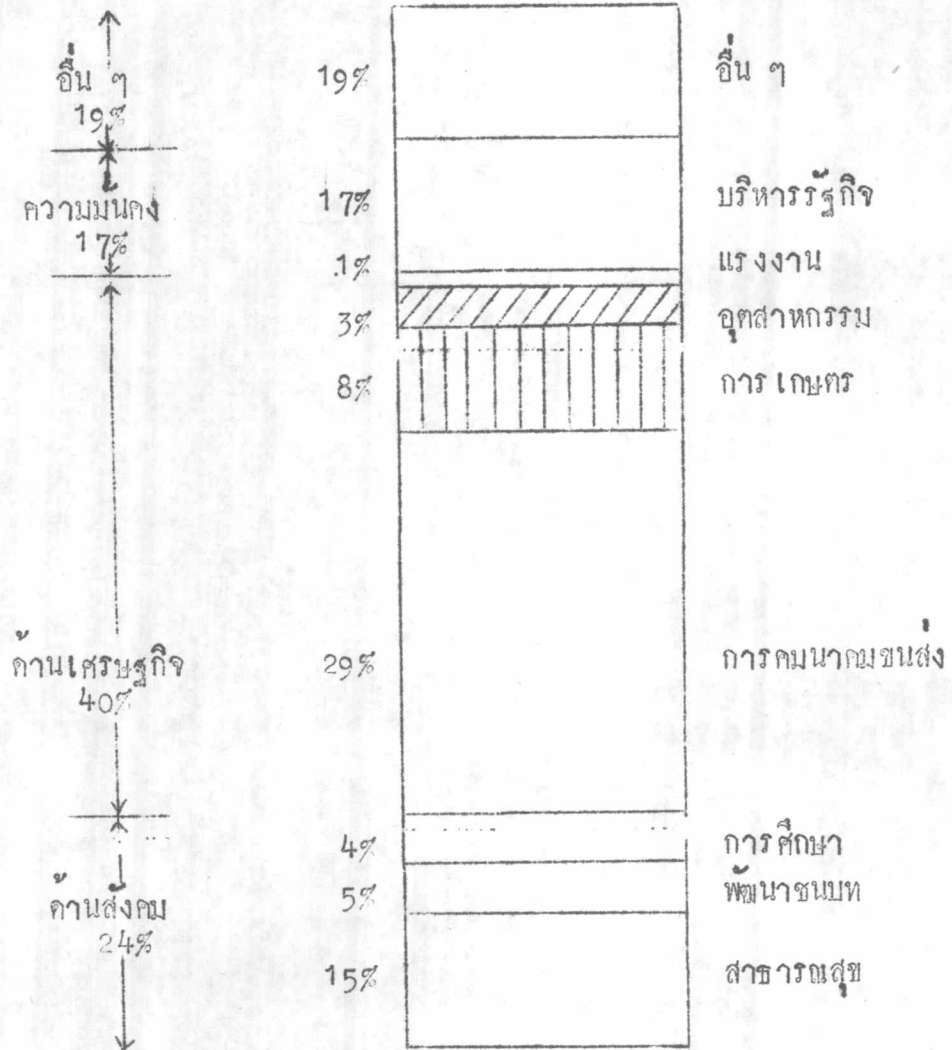
ส่วนทางด้านเงินบาทที่รัฐบาลไทยต้องออกสมทบให้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือ รวมทั้งค่าใช้จ่ายของผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการทั้งหมด แยกตามสาขาตั้งแต่ 19 กันยายน 2493 ถึง 30 มิถุนายน 2518 (ภาพประกอบที่ 2)

ภาพที่ 1 มูลค่าความช่วยเหลือที่เป็นเงินเหรียญแยกตามสาขา ตั้งแต่
2493 - 2518

ที่มา : Annual Financial Report, United States Agency for
International Development Office of Financial,
USOM/THAILAND, September 1975.

ภาพที่ 2 มูลค่าเงินทุนสมทบของรัฐบาลไทยแยกตามสาขา ตั้งแต่ 2493 - 2518

ที่มา : Annual Financial Report, United States Agency for International Development Office of Financial, USCM/THAILAND, September 1975,

จะเห็นได้ว่าสาขาที่รัฐบาลไทยต้องออกเงินบาทสมทบ หรือที่เรียกว่าเงินทุนสมทบมากที่สุดได้แก่ สาขาการคมนาคม (Transportation) คือสูงถึง 29% เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่น ๆ ทั้งหมด รองลงมาได้แก่สาขาอื่น ๆ (Miscellaneous) ซึ่งไม่ได้อาศัยอยู่ในสาขาใดสาขาหนึ่ง ใน 7 สาขาแรกข้างต้นคือ 19% และสาขาที่ได้รับเงินทุนสมทบน้อยที่สุดคือ แรงงาน (Labor) ไม่ถึง 1% ส่วนสาขาเศรษฐกิจคือระหว่างสาขาการเกษตรและอุตสาหกรรมนั้น ปรากฏว่าสาขาการเกษตรได้รับเงินทุนสมทบสูงถึง 8% ในขณะที่สาขาอุตสาหกรรมได้รับเพียง 3% ซึ่งจากแผนภูมิดังกล่าวทั้ง 2 ภาพ แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลทั้งของสหรัฐอเมริกาและของไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้านการเกษตรมากกว่าอุตสาหกรรม จึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องความช่วยเหลือและจัดสรรงบประมาณเงินทุนสมทบตามจำนวนมูลค่าที่มากกว่าดังกล่าวข้างต้น

โครงการด้านการเกษตรที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี 2494 จนกระทั่งถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2518 เป็นโครงการที่ได้สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการและเงินผูกพันต่าง ๆ ได้จ่ายไปจนเสร็จสิ้นแล้ว (Completed Project) มีจำนวน 34 โครงการ และโครงการซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ (Active Project) หลังจากวันที่ 30 มิถุนายน 2518 มีจำนวน 7 โครงการ รวมเป็นโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา สาขาการเกษตร ตั้งแต่เริ่มทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทั้งหมด 41 โครงการ ซึ่งมีรายชื่อโครงการ (Title) เลขหมายประจำโครงการ (Project Number) อายุของโครงการ (Project Life) มูลค่าความช่วยเหลือเป็นเงินดอลลาร์ (U.S. Dollar Project Assistance Obligations and Expenditures) ซึ่งหมายถึงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทุน และวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับความช่วยเหลือทั้งหมด คิดเป็นจำนวนเงินและเงินทุนสมทบ (Local Currency Project Assistance) ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามสัญญา และค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญที่รัฐบาลไทยเป็นผู้สมทบให้แก่โครงการต่าง ๆ พร้อมทั้งแสดงอัตราส่วนระหว่างมูลค่าความช่วยเหลือที่คิดเป็นเงินบาทและเงินทุนสมทบ (U.S.: RTG) เพื่อให้เห็นถึงภาระของรัฐบาลทั้งสองของแต่ละโครงการดังนี้

จำนวนโครงการ No.	ชื่อโครงการ Title	เลขหมายประจำ โครงการ Project Number	อายุของโครงการ Project Life	เงินช่วยเหลือ (ดอลลาร์) U.S. Dollar Project Assistance Obligations and Expenditures	เงินช่วยเหลือ (บาท) \$1:2฿	เงินทุนสมทบ (บาท) Local Currency Project Assistance PF & TF	อัตราส่วน U.S.:RTG
<u>Completed Project</u>							
1.	Bangkhen Experiment	493-11-110-002	FY 51-53	649,952	12,999,040	-	b
2.	Tank Irrigation & Water Conservation	493-11-120-005	FY 51-57	3,788,637	75,772,740	75,809,132	9:10
3.	Rice Improvement	493-11-130-007	FY 51-58	258,611	5,172,220	12,199,791	2:5
4.	Forestry	493-12-180-011	FY 51-57	160,547	3,210,940	1,007,832	3:1
5.	Fishery	493-12-180-012	FY 51-57	695,430	13,908,600	8,379,845	8:5
6.	Agricultural Program Administration	493-11-190-014	FY 51-57	414,933	8,298,660	1,089,033	4:5
7.	Experimental Extension Education Farm People	493-11-110-086	FY 51-67	2,418,315	48,366,300	40,780,741	6:5
8.	Crop Improvement	493-11-130-089	FY 51-68	1,452,201	29,044,020	43,972,188	7:10
9.	Agricultural Statistics	493-11-140-008	FY 52-58	59,965	1,199,300	1,239,386	9:10
10.	Improvement of Kasetsart University	493-11-110-087	FY 52-68	1,749,829	34,996,580	40,571,078	4:5
11.	Livestock Industrial Development	493-11-130-090	FY 52-66	991,048	19,820,960	33,266,830	3:5
12.	Agricultural Credit & Marketing	493-11-140-092	FY 52-65	1,317,666	26,353,320	26,581,753	9:10
13.	Rubber & Pilot Plant	493-11-110-L-901	FY 54	-	-	631,488	a
14.	Research Soil Laboratory	493-11-110-001	FY 55-60	39,557	791,140	1,355,261	3:5
15.	Rural Youth	493-11-160-010	FY 55-58	38,255	765,100	1,090,862	7:10
16.	Soil Fertilization Management	493-11-120-003	FY 56-58	65,849	1,316,980	-	b

จำนวนโครงการ No.	ชื่อโครงการ Title	เลขหมายประจำ โครงการ Project Number	อายุของโครงการ Project Life	เงินช่วยเหลือ	เงินช่วยเหลือ	เงินทุนสมทบ	อัตราส่วน
				(ดอลลาร์) U.S. Dollar	(บาท) \$1:20 ~~๕~~	(บาท) Local Currency	U.S.:RTG
				Project Assistance Obligations and Expenditures	Project Assis- tance PF & TF		
17.	Regional Rinderpest Eradication	493-11-130-006(Reg.)	FY56-60	94,371	1,887,420	4,523,132	2:5
18.	Agricultural Development North-East Thailand	493-11-120-004	FY 57-60	106,835	2,136,700	5,174,436	2:5
19.	Regulation Rural Youth Workshop	493-11-160-009	FY 57-58	13,525	270,500	-	b
20.	Agricultural Reserve & Conservation	493-11-120-088	FY 59-64	300,630	6,012,600	6,290,811	9:10
21.	Agricultural Leader Training	493-11-190-013	FY 60-61	43,132	862,640	882,976	9:10
22.	Plant Protection	493-11-130-091	FY 60-65	79,324	1,586,480	1,463,216	1:1
23.	Marine Research	493-11-180-L-902	FY 60-61	-	-	96,311	a
24.	Applied Crop & Livestock North-East	493-11-110-135	FY 63-68	408,293	8,165,860	10,862,358	3:4
25.	Soil & Water Development Management North-East	493-11-120-136	FY 63-67	783,175	15,663,500	21,507,066	7:10
26.	Development of Agricul- tural Economics	493-11-140-137	FY 63-67	261,478	5,229,560	1,846,166	14:5
27.	Agricultural Center for North-East	493-11-110-138	FY 63	-	-	107,337	a
28.	Irrigation Loan Project	493-11-120-151	FY 65	-	-	11,926,193	a
29.	Agricultural Development	493-11-190-180	FY 65-74	2,595,087	51,901,640	18,969,279	27:10
30.	Soil & Water Development	493-11-190-180.5	FY 65-74	1,382,118	27,642,360	28,514,764	9:10

จำนวนโครงการ No.	ชื่อโครงการ Title	เลขหมายประจำ โครงการ Project Number	อายุของโครงการ Project Life	เงินช่วยเหลือ (ดอลลาร์) U.S. Dollar Project Assistance Obligations and Expenditures	เงินช่วยเหลือ (บาท) \$1:20฿	เงินทุนสมทบ (บาท) Local Currency Project Assistance PF & TF	อัตราส่วน U.S.:RTG
31.	Amphur Farmer Groups	493-11-190-180.3	FY 67-74	1,096,724	21,934,480	18,863,961	12:10
32.	Agricultural Credit	493-11-190-180.1	FY 68-74	185,661	3,713,220	4,912	756:1
33.	Livestock Development	493-11-190-180.9	FY 68-74	235,060	4,701,200	949,811	5:1
34.	Labor Intensive Water Development	493-11-120-206	FY 68-74	1,243,852	24,877,040	-	b
Total.				22,930,055	458,601,100	422,657,949	11:10

จำนวนโครงการ No.	ชื่อโครงการ Title	เลขหมายประจำ โครงการ Project Number	อายุของโครงการ Project Life	เงินช่วยเหลือ (ดอลลาร์) U.S. Dollar	เงินช่วยเหลือ (บาท) \$1:20฿	เงินทุนสมทบ (บาท) Local Currency	อัตราส่วน U.S.:RTG
				Project Assistance Obligations and Expenditures		Project Assistance PF & TF	
<u>Active Project</u>							
1.	Agricultural Research	493-11-190-180.2	FY 64-77	5,295,607	105,912,140	50,839,870	2:1
2.	Agricultural Economics	493-11-190-180.4	FY 67-77	2,509,289	50,185,780	30,521,603	8:5
3.	Agricultural Extension	493-11-190-180.6	FY 68-77	6,789,749	135,794,980	54,946,017	12:5
4.	Fishery Development	493-11-190-180.7	FY 68-75	526,728	10,534,560	4,196,402	5:2
5.	Earth Resources Technical Sattlite	493-11-190-180.14	FY 73-76	261,079	5,221,580	267,560	20:1
6.	Highland Development	493-11-190-241	FY 74-77	158,888	3,177,760	3,665,250	8:10
7.	Highland Agricultural Research Station	493-11-110-252	FY 74	2,945	58,900	-	b
			Total.	15,544,285	310,885,700	144,436,702	11:5
			Grand Total.	38,474,340	769,486,800	567,094,651	7:5

Source : Annual Financial Report, United States Agency
for International Development, Office of Finance,
USOM/THAILAND, September 1975

Note : a - โครงการที่รัฐบาลไทยออกเงินสมทบ
(No Dollars Programmed)
b - โครงการที่รัฐบาลไทยไม่ทองออกเงินสมทบ
(No Local Currency Programmed)

จากตารางข้างต้น เราจะแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. อายุของโครงการ
2. อัตราส่วนระหว่างเงินช่วยเหลือและเงินทุนสมทบ

1. อายุของโครงการ โครงการที่ได้รับความช่วยเหลือโดยปกติจะได้รับการพิจารณาเป็นรายปี การขอต่ออายุของโครงการ จะต้องได้รับความเห็นชอบและทำความตกลงกับชุมชนก่อน แล้วจึงจะมีการพิจารณางบประมาณของโครงการระหว่างหน่วยราชการผู้เป็นเจ้าของโครงการ สำนักงบประมาณ และกรมวิเทศสหการ เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ อายุของโครงการจึงแตกต่างกัน บางโครงการอาจได้รับความช่วยเหลือเพียงปีเดียว บางโครงการ เป็นโครงการต่อเนื่องมาจากปีก่อน ๆ สุดแต่ที่ว่าชุมชนจะเลิกให้ความช่วยเหลือเมื่อใด ไม่ได้ผูกพันว่าจะให้ความช่วยเหลือเป็นระยะเวลาที่แน่นอน โดยถือตามปีงบประมาณไทยเป็นปีของโครงการ คือ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป

อย่างไรก็ตาม เราสามารถแยกจำนวนของโครงการ และอายุของแต่ละโครงการ ได้ตามปีงบประมาณดังต่อไปนี้ (ภาพประกอบที่ 3)

<u>ปีงบประมาณ</u>	<u>จำนวนโครงการ</u>	<u>อายุของแต่ละโครงการ (ปี)</u>	<u>อายุโดยเฉลี่ย</u>
1951	8	3,7,8,7,7,7,17,18	9.25
1952	4	7,17,15,14	13.25
1954	1	1	1
1955	2	6,4	5
1956	2	3,5	4
1957	2	4,2	3
1959	1	6	6
1960	3	2,6,2	3.3

<u>ปีงบประมาณ</u>	<u>จำนวนโครงการ</u>	<u>อายุของแต่ละโครงการ (ปี)</u>	<u>อายุโดยเฉลี่ย</u>
1963	4	6,5,5,1	4.25
1964	1	14	14
1965	3	1,10,10	7
1967	2	8,11	9.5
1968	5	7,7,7,10,8	7.8
1973	1	4	4
1974	2	4,1	2.5
	<u>41</u>		

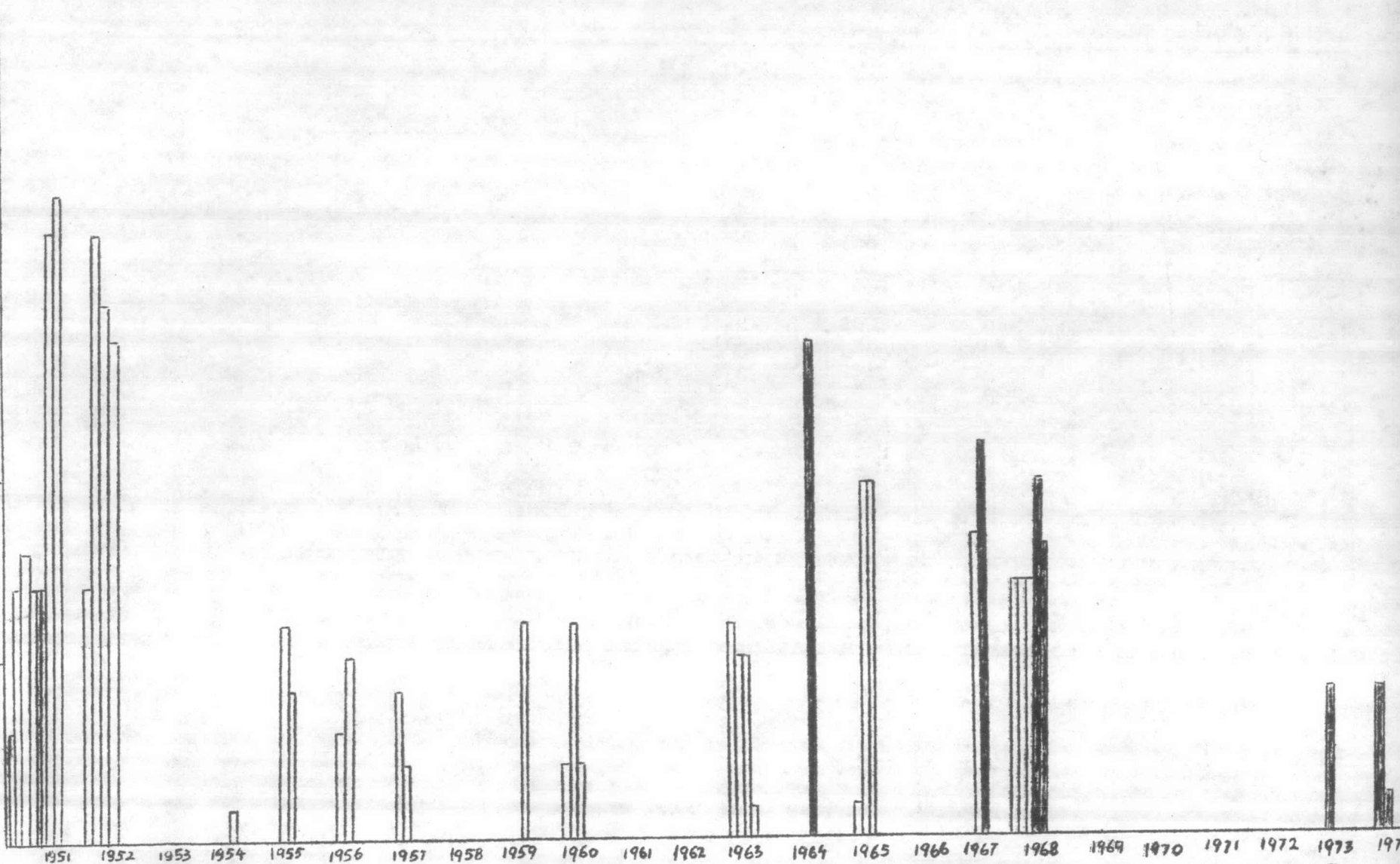
อายุโครงการ

20

15

10

5

จำนวนโครงการ

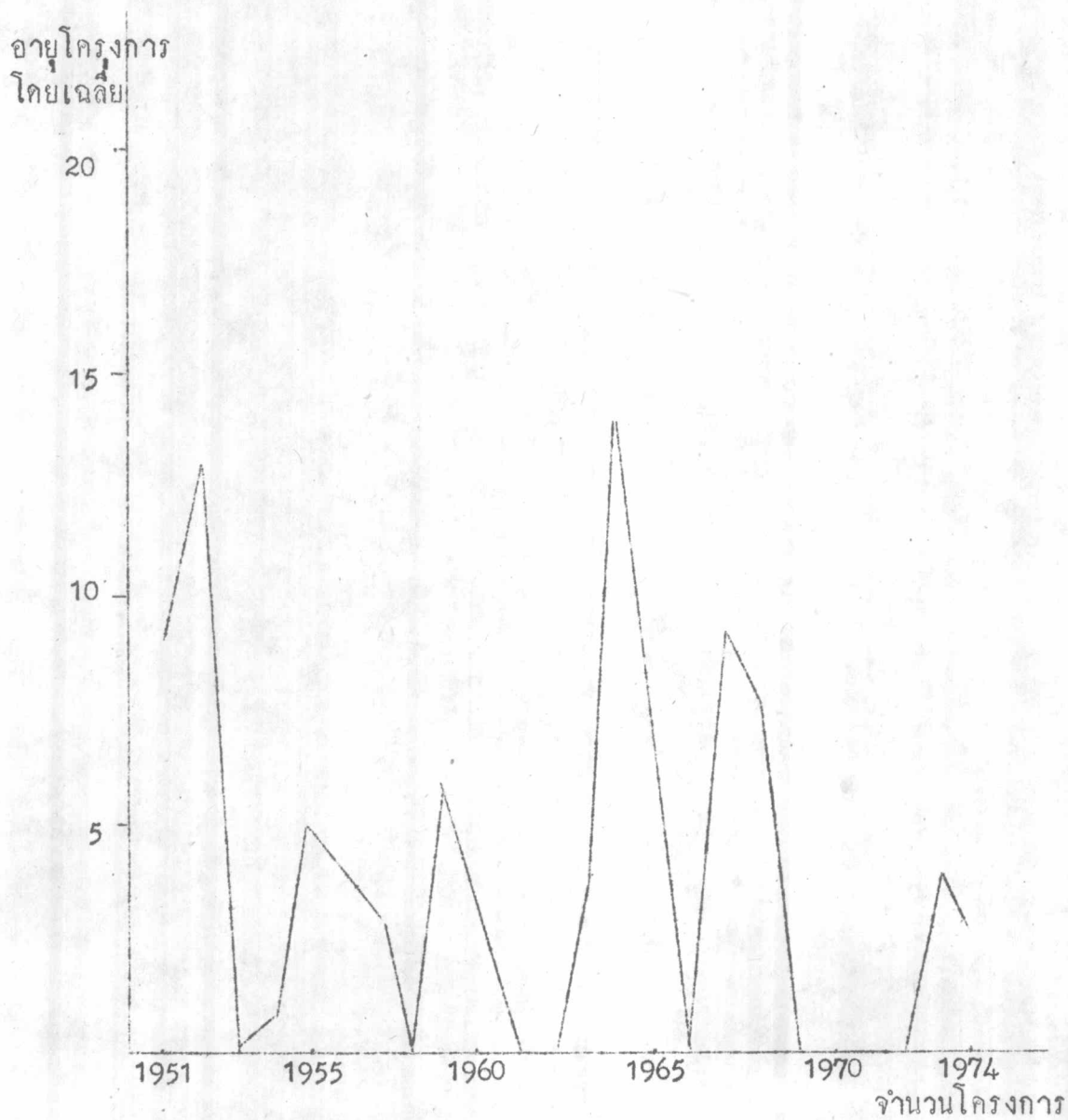
□ Completed Project

■ Active Project

ภาพที่ 3 แสดงอายุของโครงการและจำนวนของโครงการตามปีงบประมาณ ตั้งแต่ 1951 - 1974

จากแผนภูมิแสดงอายุของโครงการและจำนวนโครงการทั้ง 41 โครงการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 1951 ถึง 1974 ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า ในระยะต้น ๆ ของการได้รับความช่วยเหลือนั้น อายุของแต่ละโครงการมีแนวโน้มที่แสดงจำนวนปีสูง คือในปี 1951 อายุโดยเฉลี่ยของโครงการเท่ากับ 9.25 เนื่องจากมีโครงการใหญ่ที่ได้รับความช่วยเหลือเป็นระยะเวลานานถึง 17 - 18 ปี จำนวน 2 โครงการ คือ Experimental Extension Education Farm People และ Crop Improvement ส่วนในปี 1952 อายุโดยเฉลี่ยของโครงการเท่ากับ 13.25 เพราะมีโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือต่อเนื่อง เป็นระยะเวลานานถึง 14 - 17 ปี คือ โครงการ Improvement of Kasetsart University โครงการ Livestock Industrial Development และโครงการ Agricultural Credit & Marketing ต่อจากนั้น โครงการความช่วยเหลือเริ่มลดจำนวนลง และอายุของแต่ละโครงการก็เป็นระยะเวลาสั้น ๆ เรื่อยมา จนกระทั่งระหว่างปี 1964 - 1968 (พ.ศ. 2507 - 2511) โครงการความช่วยเหลือด้านการเกษตร จึงเริ่มมีบทบาทอีกครั้งหนึ่ง ถึงแม้จำนวนโครงการจะมีแนวโน้มสูงขึ้นไม่มากนัก แต่อายุของแต่ละโครงการมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่ยังคงดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันและเป็นโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือเป็นจำนวนเงินสูง คือโครงการ Agricultural Research โครงการ Agricultural Economics และโครงการ Agricultural Extension หลังจากนั้น ในปี 1968 เป็นต้นมาไม่มีโครงการใหม่ที่ได้รับความช่วยเหลือเพิ่มเติมอีกเลย จนกระทั่ง ปี 1973 - 1974 จึงมีโครงการใหม่เพิ่มขึ้นอีก 3 โครงการ คือโครงการ Earth Resources Technical Sattelite โครงการ Highland Development และโครงการ Highland Agricultural Research Station ซึ่งเป็นโครงการเล็ก ๆ ที่มีอายุสั้นและจำนวนเงินไม่มากนัก อายุของโครงการต่าง ๆ ที่กำลังได้รับความช่วยเหลืออยู่ในปัจจุบัน (Active Project) จะสิ้นสุดลงในปี 1977 หลังจากนั้นความช่วยเหลือของโครงการต่าง ๆ มีแนวโน้มมาจากเงินกู้เพิ่มมากขึ้น

เพื่อให้เห็นปริมาณของโครงการและอายุของโครงการโดยเฉลี่ยในแต่ละปี ตั้งแต่เริ่มได้รับโครงการความช่วยเหลือจนถึงปัจจุบัน และอายุเฉลี่ยโดยส่วนรวมของโครงการทั้งหมด จึงแสดงเป็นกราฟให้เห็นชัดใ้คังนี้ (ภาพประกอบที่ 4)

ภาพที่ 4 ปริมาณของโครงการและอายุของโครงการโดยเฉลี่ย ตั้งแต่ 1951 - 1974

$$\begin{aligned}
 \text{อายุเฉลี่ยโดยส่วนรวมของโครงการ} &= \frac{\sum X_i}{n} \\
 &= \frac{3+7+8+7+7+\dots+1}{41} \\
 &= \frac{287}{41} = 7 \text{ ปี}
 \end{aligned}$$

จุดไขปลิวตาแสดงอายุเฉลี่ยโดยส่วนรวมของโครงการ คือ 7 ปี

2. อัตราส่วนระหว่างเงินช่วยเหลือและเงินทุนสมทบ จะแบ่งการพิจารณา ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ โครงการที่สิ้นสุดการดำเนินงาน (Completed Project) และโครงการที่กำลังดำเนินงาน (Active Project) ซึ่งจะใช้วันที่ 30 มิถุนายน 2518 เป็นหลักในการพิจารณาว่าโครงการใดสิ้นสุดการดำเนินงานไปแล้ว และโครงการใดยังคงดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

โครงการที่สิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว ซึ่งมีจำนวนโครงการทั้งหมด 34 โครงการ นั้น ปรากฏว่าประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาเป็นเงินเหรียญ (U.S. Dollar Project Assistance) โดยที่รัฐบาลไทยไม่ต้องออกเงินสมทบความช่วยเหลือ (Local Currency Project Assistance) ใด ๆ ทั้งสิ้น ตามตารางที่แสดงอัตราส่วน b มี 4 โครงการ ได้แก่โครงการลำดับที่ 1, 16, 19, 34 คิดเป็นเงิน 39,463,560 บาท และอัตราส่วน a ซึ่งได้แก่โครงการที่รัฐบาลไทยจะต้องเป็นผู้ออกเงินสมทบความช่วยเหลือแต่ฝ่ายเดียวมีจำนวน 4 โครงการ ได้แก่โครงการลำดับที่ 13, 23, 27, 28 คิดเป็นจำนวนเงิน 12,761,329 บาท เทียบอัตราส่วนระหว่าง a : b เท่ากับ 1 : 3.1 โครงการที่เหลืออีก 26 โครงการ ปรากฏว่าอัตราส่วนของเงินช่วยเหลือมากกว่าเงินทุนสมทบบ้างมีอยู่ 9 โครงการ อีก 17 โครงการ อัตราส่วนของเงินช่วยเหลือน้อยกว่าเงินทุนสมทบทั้งสิ้น แต่เมื่อรวมความช่วยเหลือทั้งหมดของทุกโครงการที่สิ้นสุดการดำเนินงานไปแล้ว อัตราส่วนระหว่างเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินทุนสมทบ เท่ากับ 11 : 10 แสดงว่า ถึงแม้จำนวนโครงการส่วนใหญ่

จะมีอัตราส่วนของเงินช่วยเหลือน้อยกว่าเงินทุนสมทบซึ่งรัฐบาลไทยต้องรับภาระในการ
ออกค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เชี่ยวชาญและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการก็ตาม
แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนระหว่าง $a : b$ และอัตราส่วนเปรียบเทียบทั้งหมดเป็นส่วน
รวมแล้ว รัฐบาลไทยก็ยังคงได้เปรียบในด้านการที่ต้องออกเงินสมทบความช่วยเหลือ
นั่นคือ เงินช่วยเหลือที่ได้รับจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา 11 ส่วน รัฐบาลไทยได้เป็นผู้
ออกสมทบอีกเพียง 10 ส่วน ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่น้อยกว่าประเทศของผู้ให้

ตารางที่ 10, 11 จะแสดงรายละเอียดและอัตราส่วนเพื่อเปรียบเทียบความ
ได้เปรียบเสียเปรียบของโครงการต่าง ๆ ในด้านการเงิน ตลอดจนอายุของโครงการ

ตารางที่ 10 อัตราส่วนเปรียบเทียบเงินที่ได้รับความช่วยเหลือและเงินทุน
สมทบของโครงการที่สิ้นสุดการดำเนินงาน

จำนวน	ลำดับที่ ของ โครงการ	อัตราส่วน U.S.:RTG (US)RTG)	อายุของ โครงการ	จำนวน โครงการ	ลำดับที่ ของ โครงการ	อัตราส่วน U.S.:RTG (US)RTG)	อายุของ โครงการ
1	4	3:1	7	1	2	9:10	7
2	5	8:5	7	2	3	2:5	8
3	7	6:5	17	3	6	4:5	7
4	22	1:1	6	4	8	7:10	18
5	26	14:5	5	5	9	9:10	7
6	29	27:10	10	6	10	4:5	17
7	31	12:10	8	7	11	3:5	15
8	32	756:1	7	8	12	9:10	14
9	33	5:1	7	9	14	3:5	6
				10	15	7:10	4
				11	17	2:5	5
				12	18	2:5	4
				13	20	9:10	6
				14	21	9:10	2
				15	24	3:4	6
				16	25	7:10	5
				17	30	9:10	10
รวมเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินทุนสมทบ=11:10							

ตารางที่ 11 อัตราส่วนเปรียบเทียบโครงการที่รัฐบาลไทยออกเงินอุดหนุนสมทบ
และโครงการที่รัฐบาลไทยไม่ตองออกเงินอุดหนุนสมทบ

ลำดับที่ ของ โครงการ	a (เงินบาท)	อายุของ โครงการ	ลำดับที่ ของ โครงการ	b (เงินเหรียญ)	อายุของ โครงการ
13	631,488	1	1	999,040	3
23	96,311	2	16	1,316,980	3
27	107,337	1	19	270,500	2
28	11,926,193	1	34	24,877,040	7
รวม	12,761,329	5	รวม	39,463,560	15
$a : b = 1 : 3.1$					

โครงการที่กำลังดำเนินงานอยู่ จำนวนโครงการที่ยังคงดำเนินงานอยู่ในขณะนี้ มี 7 โครงการ ปรากฏว่าอัตราส่วนของเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินอุดหนุน ส่วนใหญ่เป็นแบบเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ > เงินอุดหนุน คือมีถึง 5 โครงการ ได้แก่ โครงการลำดับที่ 1 - 5 และเป็นแบบโครงการที่รัฐบาลไทยไม่ตองออกเงินอุดหนุน หรือแสดงอัตราส่วน b อีก 1 โครงการ ได้แก่โครงการในลำดับที่ 7 ส่วนโครงการที่มีอัตราส่วนของเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ < เงินอุดหนุน มีเพียงโครงการเดียวคือ โครงการลำดับที่ 6 จึงเห็นได้ชัดว่าโครงการส่วนใหญ่ที่กำลังดำเนินงานอยู่นี้ แสดงอัตราส่วนระหว่างเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินอุดหนุน ที่รัฐบาลไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบอีกเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเป็นส่วนรวมแล้ว อัตราส่วนระหว่างเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินอุดหนุน เท่ากับ 11 : 5 (จากตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 อัตราส่วนเปรียบเทียบเงินที่ได้รับความช่วยเหลือและเงินทุน
สมทบของโครงการที่กำลังดำเนินงาน

จำนวน โครงการ	ลำดับที่ ของ โครงการ	อัตราส่วน U.S. : RTG (US) : RTG	อายุของ โครงการ	จำนวน โครงการ	ลำดับที่ ของ โครงการ	อัตราส่วน U.S. : RTG (US) : RTG	อายุของ โครงการ
1	1	2:1	14	1	6	8:10	4
2	2	8:5	11				
3	3	12:5	10				
4	4	5:2	8				
5	5	20:1	4				
รวมเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินทุนสมทบ = 11:5							

จะเห็นว่า โครงการด้านกร เกษตรที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา
ตั้งแต่เริ่มทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือฯ จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2518 มีทั้งหมด
41 โครงการ จำนวนโครงการมีมากใน 2 ปีแรก ของความช่วยเหลือ แล้วเริ่มลด
ปริมาณลง จนกระทั่งปี 2507 - 2511 จำนวนโครงการได้เพิ่มขึ้นอีกครั้ง หลังจากนั้น
จึงลดลงอีก ซึ่งความช่วยเหลือส่วนใหญ่จะสิ้นสุดลงในปี 2520 และมีแนวโน้มจะหันไปใช้
เงินทุนเพิ่มขึ้น สำหรับอายุของโครงการสั้นที่สุดคือ 1 ปี ยาวที่สุด 18 ปี อายุเฉลี่ยส่วน
ใหญ่ของโครงการคือ 7 ปี และอัตราส่วนของเงินที่ได้รับความช่วยเหลือ : เงินทุนสมทบ
ทั้งของโครงการที่สิ้นสุดการดำเนินงาน (Completed Project) และโครงการที่
กำลังดำเนินงาน (Active Project) เท่ากับ 11 : 10 และ 11 : 5 ตามลำดับ
เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนของยอดรวมทั้ง 41 โครงการแล้ว อัตราส่วนของเงินที่ได้รับ

ความช่วยเหลือ : เงินทุนสมทบ เท่ากับ 7 : 5 หรือเงินทุนสมทบของรัฐบาลไทยที่
ต้องสมทบความช่วยเหลือตามโครงการ คำนวณ เกษตรที่ได้รับความช่วยเหลือจาก
สหรัฐอเมริกา เท่ากับ 42.4%